

ALEXANDER
WEINSTEIN

DĚTI
NOVÉHO
SVĚTA

PROSTOR

Alexander Weinstein
Děti Nového světa

PROSTOR

ALEXANDER WEINSTEIN

DĚTI NOVÉHO SVĚTA

přeložil Jan Jirák

PROSTOR | PRAHA | 2018

Originally published under the title
CHILDREN OF THE NEW WORLD

Copyright © 2016 by Alexander Weinstein
Czech edition © PROSTOR, 2018
Translation © Jan Jiráček, 2018
Cover picture © shutterstock/isifa, 2018

ISBN 978-80-7260-401-2

Peterovi

LOUČENÍ S YANGEM

SEDÍME KOLEM STOLU, snídáme – manželka usrkává čaj, Mika si hraje se lžící a já navrhuju, že bychom o víkendu mohli otrhat jablka –, když vtom Yang praští hlavou do misky s cereáliemi. Je to náhlý, mechanický pohyb a lupínky i mléko se přitom rozprsknou po celém stole. Yang se narovná, tváří se, jako by se nic zvláštního nepříhodilo, načež udeří obličejem do misky ještě jednou. Je hysterickéj, myslí si Mika. Začne Yanga napodobovat, předkloní se, aby ponořila tvář do mléka, ale Kyra ji odtáhne od stolu a odvede z kuchyně, abych se o Yanga mohl postarat.

V takových situacích mi to moc nemyslí. Stojím v kuchyni, moje židle leží překocená za mnou a jsem naprosto ztracený. Mám ho vypnout a zavolat do firmy? Mám ho vypnout a zavolat do firmy? Miska už je prázdná, mléko kape ze stolu, cheerios se válejí všude okolo a Yang má na čele rudý pruh v místech, kde obličej narazil do misky. Nad levým víčkem se mu od lebky odtrhl kus kůže. Rozhodl jsem se, že ho raději vypnu. Firma mi pak poradí, jak ho mám znova nahodit. Stoupl jsem si za Yanga, a když sebou zase trhl dopředu, vytáhl jsem mu košili z kalhot. Pak jsem

stiskl kryt ovládacího panelu na jeho zádech. Ta věc neodskočila a zůstala zavřená; byla zašroubovaná.

„Kyro,“ řekl jsem hlasitě směrem ke dveřím do obýváku. Neozvala se, jen z prvního patra jsem slyšel, jak Mika vříská, že chce vidět bratříčka. A k tomu mohutné rány, jak Yang mlátí hlavou do stolu. „Kyro!“

„Co se děje?“ zakřičela. *Buch.*

„Potřebuju křížový šroubovák!“

„Cože?“ *Buch.*

„Šroubovák!“

„Teď nemůžu. Mika vyvádí!“ *Buch.*

„Bezva, to ti děkuju!“

Tohle se nám s Kyrou moc často nestává. Jsme dobrý pár, mluvíme spolu, máme o druhého starost, ale když je krize, vyplavou na povrch naše horší stránky. Kůže nad Yangovým levým okem už se úplně roztrhla a je pod ní vidět bílá membrána. Teď není čas, abych běžel do sklepa pro bednu s nářadím. Sáhnu pro nůž na máslo a zkusím jeho špičku použít jako šroubovák. Jenže konec je příliš široký, na maličký kovový křížek v hlavičce šroubu dokonale nepoužitelný. Nakonec vrážím nůž pod víko panelu a vši silou zatáhnu. Ozve se zapraskání, kus bioplastu v barvě lidské kůže odletí na podlahu a Yangův ovládací panel je otevřený. Tisknu spouštěcí tlačítko a čekám, až matné modré světýlko vyhasne. Yang se narovná na židli se znepokojujícím klidem, jako by něco nebylo v pořádku, načež nakloní hlavu k oknu. Kardinál usazený na lavičce za oknem odletí. Pak se Yang s jakýmsi vnitřním povzdechem zhroutlí a hlava mu padne na prsa. Osvětlení pod kůží vyhasne a dodá jeho rysům nezdravě popelavý odstín.

Slyším, jak Kyra sestupuje s Mikou ze schodů. „Je Yang v pořádku?“ volá.

„Nechodte sem!“

„Mika chce vidět bratříčka.“

„Do kuchyně nechoďte! Yang na tom není dobře!“ Od kuchyňských stěn se odrážejí tlumené kroky manželky a dcery, jak se spolu vracejí po schodech nahoru.

„Do prdele,“ ulevím si tiše. Že na tom není dobře? Z Yanga je sračka na vyhození, a já navíc zničil kryt jeho panelu. Bůhví kolik to bude stát. Vytáhl jsem mobil a zavolal do firmy Bratři & sestry, aby mi pomohli.

■ ■ ■

KDYŽ JSME PŘED třemi roky Miku adoptovali, vypadalo to jako docela osvícený krok. Chápali jsme to jako naši malou vzpouru proti klonování. Oba jsme s Kyrou běloši, patříme ke střední třídě a vedeme pohodlný život vyvolených. Říkali jsme si, že je načase to světu něčím splatit. Že to bude Číňanka, navrhla Kyra. Po tom zemětřesení zůstaly naživu tisíce malých sirotků, Mika byla jedním z nich. Nedalo se proti tomu nic namítat, i když mi dělaly starost kulturní rozdíly – v soukromí jsem to Kyře jasně vyložil a během pohovoru jsem se o tom zmínil i v adopční agentuře. Všechno, co jsem věděl o Číně, jsem měl z fotografií a nápisů na sedácích s výzvou „Naučte se čínsky“ v restauraci Zlatý drak. Agentura navrhla, abychom si pořídili Yanga.

„Je to Velkej bráška, chůva a zásobárna kulturních znalostí v jednom,“ vysvětlovala nám ta žena. Podala nám barevný prospekt – bylo na něm červenými dračími písmeny napsáno *Čína!* – a poznamenala, že bychom to měli zvážít. Zvážili jsme to. Kyra

dělala čtyřicet hodin týdně v domácích potřebách Crate & Barrel a já pořád ještě pracoval na dvojité směny v potravinářském řetězci Whole Foods. Ta žena měla pravdu, budeme potřebovat někoho, kdo se o Miku postará, a nepadlo v úvahu, že bychom na to využili nějakého klona ze sousedství. Kyra ani já nejsme tak sebestřední, abychom si mysleli, že stojí za to vyrábět naše kopie, a *dokonalé* děti od sousedů by naši dcerku uváděly do rozpaků. Yang navíc přišel s obrovskou kulturní výbavou, na jakou bychom se s Kyrou nikdy nezmohli. Měl v sobě naprogramované vše od mateřské školky po přípravku na vysokou a dokonale chápal čínské národní svátky jako obřad vztyčování vlajek a svátek duchů. Věděl o měsíčním koláči i o létajících lampionech štěstí. Až bude Mika starší, je možné ho za dvě stovky vylepšit na verzi, která ji naučí tai-či a akupresuru. Uvažoval jsem o tom. „Mohl bych se naučit mandarínsky,“ poznamenal jsem, když jsme toho večera leželi v posteli. „Prosím tě,“ namítla Kyra, „na takovou pitomost radši zapomeň.“ Tak jsem jí stiskl ruku a prohlásil: „Dohodnuto, budeme mít dvě děti.“

■ ■ ■

DORAZIL K NÁM plně naprogramovaný. Nemusel jsem ho učit baseball, krájet pizzu, jak jezdit na kole ani orientovat se ve filmech. Zprvu jsem ho zkoušel brát na různé výlety, aby se mezi námi vytvořil nějaký pocit sounáležitosti, jako by Yang byl zahraniční student, který u nás bydlí. Vzal jsem ho na stadion Comerica Park, aby viděl, jak válí Tygři. Seděl vedle mě, ujídal buráky, a když viděl, že já sám, napodobil to. Zvedl ruce nad hlavu, ale nevypadal, že by ho zápas

a všechno kolem kdovíjak bavilo. Nakonec jsem z těch pokusů o skamarádění, od návštěvy strašidelných domů po hraní fotbalu na plácku za domem, získal trapný pocit – jako by se mi Yang snažil vyhovět – a po pár měsících jsem to vzdal. Bydlel u nás, jedl jídlo, v ústraní vyprazdňoval svou žaludeční nádrž, čistil si zuby, četl Míce pohádky na dobrou noc, a když jsme zhasli, šel spát.

Přesto představoval významné obohacení našich životů. Dalo se na něj spolehnout, že naše hovory vždycky obohatí nějakým poznatkem o Číně, který nikdo z nás neznal. Vzpomínám si, jak jsem s ním jednou někam jel a v rádiu hráli ukázkou z festivalu etnické hudby, když vtom Yang ze zadního sedadla poznamenal: „Tahle píseň využívá xun, prastarý čínský dechový nástroj nastavený na třítónové mollové intervaly.“ Jindy nám prozradil nějakou kuriozitu jak z televizního kvízu. Jednou odpoledne jsme si dávali zmrzlinu v cukrárně Starý svět, když vtom se Yang otočil na Miku a řekl: „Věděla jsi, že zmrzlinu vymysleli v Číně před čtyřmi tisíci lety?“ Předkládal nám takové informace tak trochu nezúčastněně a my se snažili, aby od něj Míka tuhle jazykovou zvláštnost nepřevzala. V jeho větách nebyla ani stopa po nějakém zaujetí. Jako kdyby ho ta fakta vůbec nezajímala. Bylo to ovšem tím, že se jednalo o ranější model, to jsme s Kyrou naprosto chápali. A když k tomu člověk přičetl takové chvíle, kdy se Yang obrátil na Miku a řekl „Mám tě rád, sestřičko“, nedalo se popřít, že se stal naprosto přirozenou součástí naší rodiny.

■ ■ ■

PO DVACETI MINUTÁCH nezavěšování získávám informaci, že nám firma Bratři & sestry Yanga nevymění. Záruční doba vypršela před osmi měsíci, což znamená, že mám porouchaného Yanga, a jestli chci technickou podporu po telefonu, bude mě to stát třicet dolarů za minutu, jelikož se jedná o pozáruční servis. Zavěsil jsem. Yang tu pořád sedí se svěřenou hlavou. Dojdu k němu a stisknu spouštěcí tlačítko v naději, že třeba jen potřebuje restartovat. Nic. Žádné modré světlo, žádný zvuk, který by naznačoval, že se jeho tělo zahřívá.

Do prdele, pomyslím si. Osm tisíc dolarů v pytlí.

„Už můžeme dolů?“ křičí Kyra.

„Minutku vydržte!“

Odtáhnou Yangovu židli od stolu a vezmu ho kolem pasu. Chlad jeho kůže mě překvapil, je to poprvé, co jsem Yanga doopravdy objal. Přestože s námi žije skoro stejně dlouho jako Mika, myslím, že ho nikdy nikdo kromě ní neobjal ani nepolíbil. Občas se stalo, že ho někdo v žertu šťouchl loktem a poznamenal něco vtipného jako „Usměj se, Yangu!“, ale dál naše dotyky nikdy nešly. Pevně ho sevřou, zatnu svaly na nohou a zvednu ho. Je těžší, než jsem čekal. Jeho váha neodpovídá tomu, že byl navržen jako osmnáctiletý mladík. Hodím si ho přes rameno a vyrazím s ním přes obývací koutek k autu.

Soused George vedle hrabe listí. Je to docela milý chlápek, ale je úplně jiný než my. Obě jeho děti jsou klony, řídí auto na hybridní pohon a na nárazníku má nálepku s nápisem POKUD JDE O MĚ, JE SLUNEČNÍ ENERGIE DOBRÁ JEN NA OPALOVÁNÍ. Když otevřu kufr, vzhledne. „To je Yang?“ zeptá se a opře se o hrábě.

„Jo,“ odpovím a složím Yanga do kufru.

„A doprčic. Co se mu stalo?“

„Nevím. Seděli jsme normálně u snídaně a najednou přestal fungovat. Musel jsem ho vypnout a už nenaskočil.“

„Krucí. Seš v pohodě?“

„Jo, dobrý,“ odpovídám automaticky, ale sotva to řeknu, dochází mi, že to není pravda. Nohy se pod mnou podlamují a obloha nad námi vypadá řidší, jako by kolem bylo míň vzduchu. Jsem ale rád, že jsem mu to neřekl na rovinu. Přece si nebudu vylévat srdce chlápce, který sleduje Super Bowl s pomalovaným obličejem.

„Jedeš s ním k technikovi?“ zeptá se George.

„Vlastně ne. Chci ho odvézt do rychloopravny Quick Fix a zjistit...“

„Tam ho nevoz. Mám dobrého technika, vozím k němu Tigera, když nechce poslouchat. Ten chlápek bydlí až v Kalamazoo, ale vyplatí se za ním jet.“ George vytahuje z peněženky navštívenku. „Prohlídne Yanga a opraví ti ho za třetinu ceny, kterou by ti napočítali vydřiduchové v Quick Fixu. Řekni Russovi, že tě posílám.“

■ ■ ■

RUSS GOODMAN MÁ SERVIS dvě míle od dálnice uprostřed řady průmyslových skladů. Dílna je vmáčknutá mezi Mikeovu opravnu tlumičů a obchůdek nazvaný Dávné časy u Staceyho – ale je to spíš neuspořádaný sklad použitých věcí, který má za výlohou staré pušky, iPody a ocelové pasti na medvědy. Venku stojí dva muži v čepicích a kostkovaných košilích a pokuřují. Když zastavuju s vozem u Mikeových zrezivělých tlumičů

a barelů na olej, pozorují mé auto na sluneční pohon jak pes uhranutý mouchou.

„Zdravím,“ prohodím směrem k nim, sotva vystoupím z vozu. „Hledám Russe Goodmana. Volal jsem mu předem.“

Vyšší z dvojice, chlápek ve středních letech s šedivým strništěm a ošlehanou tváří, na druhého kývne, jako že hovor je u konce. „To bych byl já,“ oznámí. Chystám se, že mu podám ruku, ale on jen potáhne ze zbytku cigarety a vyzve mě: „Tak se kouknem, co tu máte.“ Místo podání ruky tedy otevřu kufr. Yang tam leží vedle startovacích kabelů a čističe na mytí předního skla a nohy má složené pod tělem. Hlava se mu zkroutila v nepřírozeném úhlu, jako kdyby si chtěl položit bradu na rameno. Russ stojí vedle mě, má silná předloktí a páchne tabákem. Povzdechne si. „Vy jste přivez Korejce,“ řekne naprosto věcným tónem. Russ patří k tomu typu lidí, jimž se celý život snažím vyhýbat; vzadu na dodávce má nejspíš nálepku KLONUJEME JEN SVOJE LIDI.

„Je to Číňan,“ upozorním ho.

„To je stejný,“ Russ na to. Vzhledne a směrem k druhému muži zavrtí hlavou. „Tak jo,“ prohlásí, „odneste ho dovnitř, kouknu se, co se mu stalo.“ Odchází, a když vstupuje do krámu, znova potřese hlavou.

Russův podnik je vybaven pultem s telefonem a pokladnou. Proti pultu stojí stolec s kávovarem, umělohmotnými kelímky a sušeným mlékem. U stolku jsou dvě vinylové židle, na kterých leží pohozené časopisy. Dveře do dílny jsou otevřené. „Vemte ho dovnitř,“ vybídne mě Russ. Následuju ho do zadní místnosti a Yanga nesu přes rameno.

Dílna je plná částí těl, spínacích desek, kabelů a nástrojů. Podél stěny visí oddělené paže, dvojice kolen, nohy různých velikostí a hlava mladé dívky, asi sedmnáctileté, se zrzavými vlasy. Pracovní stůl je posetý kusy kůže a leží na něm umělohmotná krabice plná ženských dlaní. Všechny odstíny kůže jsou bělošské. Uprostřed místnosti stojí starý masážní stůl pocákaný olejem. Nejspíš kousek, který si Russ pořídil u Staceyho v Dávných časech. „Pojďte dál a tamhle ho položte,“ povídá Russ. Položím Yanga na masážní stůl břichem dolů a hlavu umístím do malého otvoru ve stole.

„Nevím, co se mu stalo,“ začnu vysvětlovat. „Celou dobu byl v pořádku a dneska ráno přestal fungovat. Pořád dokola mlátil hlavou do stolu.“ Russ na to nic neřekl. „Napadlo mě, jestli se nemohlo stát něco s jeho pevným diskem,“ dodávám a připadám si jako idiot. Nemám přece ani tušení, co se mu přihodilo. Ale o tomhle se George zmínil, že by bylo dobré to prověřit. Měl jsem přece jen jet do Quick Fixu. S těmi mladými techniky s uhlazeným vystupováním se cítím daleko příjemněji. Russ pořád nic neříká. Sundá ze zdi paličku a křížový šroubovák. „Myslíte, že se to dá opravit?“ zeptám se.

„Uvidíme. Na dovezeném zboží normálně nedělám,“ odpoví a poprvé od mého příjezdu se mi podívá do očí, „ale když znáte George, otevřu ho a kouknu na to. Radši si jděte sednout ven.“

„Jak dlouho myslíte, že to bude trvat?“

„To budu vědět, až ho otevřu,“ prohlásí Russ a oře si dlaně do džín.

„Jasně,“ přikývnu pokorně a nechám Yanga napospas Russovi.

V čekárně si naleju do kelímku kávu a rozmíchám v ní sušené mléko. Položím kelímek na stolek a prohlídnu si časopisy. Najdu tu *Zbraně a střelivo*, *Rady pro opraváře*, *Bratři & sestry* – zase magazíny odložím. Stěna za pultem je pokrytá fotkami Russe a jeho dětí. Všechny vypadají přesně jako on a mezi nimi je pověšená malá cedulka s americkou vlajkou a heslem V RUDÉ, BÍLÉ A MODRÉ NENÍ ANI TROCHU ŽLUTÉ.

„Pfff,“ ulevím si podvědomě podrážděným odfrknutím. Tyhle žvásty se objevily během invaze do Severní Koreje, kdy celý národ změnil barvu své slavnostní stužky ze žluté na modrou. Ann Arbor je docela pokrokové město, ale když se tam Kyra a já vydáme mezi lidi s Mikou a Yangem, najde se dost místních, kteří se nám nedokážou podívat do očí. Týká se to i aktivistů hnutí Zastavte válku. Hned první Vánoce Kyru, Miku, Yanga i mě na letišti šacovali jednoho po druhém a já si tehdy poprvé uvědomil, že rozdíl mezi Číňanem, Japoncem a Jihokorejcem nikoho nezajímá – v očích Američanů se všichni stali hrozbou. Rozhodl jsem se, že tady nebudu civět na Russovu rasistickou propagandu, a vydal jsem se zkontrolovat pasti na medvědy.

■ ■ ■

„JE PO NĚM,“ povídá Russ. „Můžu mu vyměnit vnitřnosti, víceméně ho dát do pořádku, ale bude vás to stát zhruba stejně, jako kdybyste si koupil nějakýho z druhý ruky.“

Stojím tam a koukám na Yanga, který leží na masážním stole a ze zad mu vyhřezává změř červených a zelených drátů. Přestože jeho pokožka ztratila tu pulzující

barvu, pořád vypadá hebcce, jako když k nám domů přišel poprvé. „Nemůžete s tím přece jen něco udělat?“

„Hlasovej box a jazykovej systém pořád ještě fungujou. Jestli chcete, můžu vám je vyndat. Dcera s ním bude moct mluvit, jen to prostě nebude mít žádněj obličej. Přijde vás to na šedesát babek.“ Russ přede mnou uhýbá pohledem a utírá si ruce do hadru. Myslím na tu cedulku ve vedlejší místnosti. No jasně, napadne mě, umím si představit, jakou udělá Russovi radost, když bude moct Yanga vykuchat.

„Ne, to nebude třeba. Prostě ho zase odvezu domů. Kolik vám dlužím?“

„Nic,“ odpoví Russ. Podívám se na něj. „Znáte George,“ nabídne mi vysvětlení. „Navíc se mi ho nepodařilo spravit.“

■ ■ ■

CESTOU DOMŮ zavolám Kyře. Zvedne to při druhém zazvonění.

„Ano?“

„Ahoj, to jsem já.“ Hlas se mi třese.

„Není ti něco?“

„Není,“ odpovím a vzápětí dodám: „Vlastně je.“

„Co se stalo? Jak je na tom Yang?“

„Nevím. Technik, ke kterému jsem ho přivezl, povídal, že je mrtvý. Nevěřím mu – je zaujatý proti Asiátům. Uvažuju, že Yanga zavezu do Quick Fixu.“ Na druhé straně se rozhostí mlčení. „Co Mika?“ zeptám se.

„V jednom kuse se ptá, jestli je Yang v pořádku. Pustila jsem jí film... Mrtvý?“ zeptala se. „Seš si jistý?“

„Nejsem. Nevím. Ještě to nechci vzdát. Hele,“ kouknu na hodiny na palubní desce, „jsou teprve tři. Otočím

to a zajedu do Quick Fixu. Jsem si jistý, že když jim pořádně zaplatím, něco s tím dokážou udělat.“

„Co budeme dělat, jestli je mrtvý?“ zeptá se Kyra. „Já musím v pondělí do práce.“

„Něco vymyslíme,“ ujišťuju ji. „Teď počkáme, až budeme mít k dispozici další odborný názor.“

Kyra řekne, že mě miluje, já jí to oplatím a zavěsíme. Sotva telefon zmlkne, ucítím, jak se mi derou slzy do očí. Vybavuju si, jak minulý podzim Kyra jednou hlídala Miku. Já byl zrovna v garáži a sundával jsem hrábě, když vtom jsem za sebou uslyšel Yanga. Stál rozpačitě ve vjezdu, jako by najednou nevěděl, co má dělat, když o Miku pečuje někdo jiný. „Můžu ti nějak pomoci?“ zeptal se.

A tak kolem nás padaly červené a oranžové listy a my jsme toho chladného odpoledne – já ve vestě a Yang v černém obleku, ve kterém k nám přišel – hrabali mlčky listí a dělali z něj na rovné zemi hromady, až nakonec celý dvůr vypadal jako vesnice z listových chýší.

„Chceš pivo?“ zeptal jsem se a utřel si pot z čela.

„Jasně,“ přikývl Yang. Zašel jsem dovnitř, z ledničky vytáhl dvě vychlazené láhve, posadili jsme se na hrubou cedrovou podlahu zadní verandy a dívali se, jak slunce zapadá za stromy a na obloze se probouzejí k životu první hvězdičky.

„Není nad studený pivo,“ poznamenal jsem a pořádně si lokl.

„Ano,“ přitakal Yang. Řídil se mým příkladem a taky se zhluboka napil. Slyšel jsem, jak mu nápoj se sploucháním padá do žaludeční nádrže.

„Tohle člověk dělá kvůli rodině,“ prohlásil jsem

a pivem ukázal na vyčištěný dvůr. Aniž mi to došlo, začal jsem Yanga brát jako svého syna a představoval si, že jednoho dne bude hrabat listí pro manželku a jejich děti. V tu chvíli jsem si uvědomil, že doba Yangova pobytu u nás jednou skončí. Jednoho dne ho nejspíš vypneme a uložíme do sklepa – až bude mít Mika svoje vlastní děti, bude z něj starožitnost, která jí nebude k ničemu. V tu chvíli jsem chtěl Yanga vzít kolem ramen. Místo toho jsem řekl: „Jsem rád, žeš tu makal se mnou.“

„Já taky,“ přitakal Yang a napil se piva. Když přikládal láhev ke rtům, udělal to úplně stejně jako já předtím.

S TÍM KLUKEM V Quick Fixu se cítím o poznání líp než s Russem. Má na sobě jásavě červenou vestu, pod ní bílou košili a na jmenovce stojí napsáno AHOJ, JÁ JSEM RONNIE! Nejspíš mu není ani jednadvacet. Ale je přátelský, a když mu povím o Yangovi, prohlásí „A safra, to není dobrý“, což je projev alespoň minimální účasti. Oznámi mi, že teď mají nejméně na hodinu plno. To je mi rychloopravna, pomyslím si. Položím Yanga na pult a nadiktuju mladíkovi své jméno. „Až budeme hotoví, zavoláme vás,“ ujistí mě Ronnie.

Zabíjím čas couráním po obchodě. Mají tady demoverzi *Boxerského mistrovství*, tak si navleču vestu a rozdám si to s chlápkiem, který se jmenuje Vance a hraje někde v Kalifornii. Jenže nemám tušení, jak uhýbat nebo soupeřovy údery blokovat, takže když máchnu rukou, moje postava na obrazovce mu jen tak otře nos rukavicí. Vance ze mě vymlátí duši, tak

radši vracím vestu i rukavice zpátky na věšák a rozhlížím se po nějakém jiném zařízení. Zrovna si hraju s jedním z těch nových Myšlenkomobilů, když slyším, jak v reproduktoru vyvolávají moje jméno, a tak se vracím k pultu s cedulí Příjem oprav.

„Je odvažený,“ oznámí mi ten kluk. „Upřímně, asi je dobře, že to zabalil. Je to fakt hodně zastaralý model.“ Ronnie se přitom pohupuje na patách dopředu a dozadu, jako by se nemohl dočkat, až bude moct vyřídit další zakázku.

„Nemůžete s ním přece jen něco udělat?“ nevzdávám se. „Pro mou dceru je to Velkej bráška.“

„Jazykový systém je plně funkční. Jestli chcete, můžu vám oddělit hlavu.“

„*Děláte si srandu?* Přece dceři nepřinesu na hraní bratrovu hlavu.“

„No jo,“ vydechne mladík. „Ale, no, můžeme vám vyndat hlasový box. A pak zrecyklujeme tělo a dostanete slevu dvacet dolarů na jakoukoliv digitální kameru.“

„Kolik mě to všechno dohromady bude stát?“

„To máme pětadevadesát za prohlídku, třicet pět za likvidaci, dále vyjmutí hlasového boxu, to bude dalších sto padesát. Když přičteme práci a daně, jsme na nějakých třech stovkách.“

Napadá mě, že bych ho odvezl zpátky k Russovi, ale to nepřichází v úvahu. Když mi oznámil, že se Yang nedá zachránit, upřel jsem na něj pohled, z něhož bylo jasné, jak to mezi námi je. „Tak mi ten hlasový box vymontujte,“ povídám, „ale recyklovat nebudeme, chci si tělo nechat.“

■ ■ ■

KDYŽ ZAJÍŽDÍM K NÁM, je George venku a hraje se svými identickými dvojčaty fotbal. Zvedne ruku, aby děcka neházela balonem, a dojde k nízkému živému plotu, který odděluje naše příjezdové cesty. „Tak co, jak to dopadlo u Russe?“ zeptá se, sotva vystoupím z vozu.

„Nic moc.“ Vyprávím mu o Yangovi, o tom, jak jsem chtěl znát druhý názor, že mám teď na zadním sedadle jeho hlasový box a v kufru jeho tělo ve velkém pytli, který mi dali v Quick Fixu. Snažím se to celé vyložit pokud možno bez emocí. „Co může člověk čekat od elektrikářů?“ dodám ve snaze vypadat nad věcí.

„Chlape, to je mi fakt líto,“ prohlásí George a hlas se mu chvěje, což jsem u něj ještě nezažil. „Yang byl dobrej kluk. Vzpomínám si na ten den, kdy v obchodě přiběhl k Daně, aby jí pomohl s nákupem. A děcka dodnes vypráví o tom, jak jim hádal budoucnost ze tří mincí.“

„Jo,“ poznamenám a zadívám se do keřů, protože se mi už zas derou slzy do očí. „Nakonec o nic nejde,“ dostanu ze sebe. „Radši se vrať ke hře. My to nějak zvládneme.“ Což je lež jako věž. Nemám ani tušení, jak se něco takového dá zvládnout. Yanga jsme potřebovali a jiný model si v žádném případě nemůžeme dovolit.

„Ty, poslyš,“ ozve se George. „Kdybyste, lidičky, potřebovali pomoct, dejte nám vědět. Rozumíš, kdybys potřeboval pohlídat holku nebo tak něco. Řeknu Daně – určitě bude ráda, když se bude moct o Miku postarat.“ George natáhne ruku přes plot a jeho obrovská dlaň míří přímo na mě. Na okamžik se mi vybaví *Boxerské mistrovství* a hlavou mi proletí, že mě chce

praštit. Místo toho mě poplácá po rameni. „Je mi to fakt moc líto, Jime,“ prohlásí.

■ ■ ■

TOHO VEČERA LEŽÍM s Mikou v posteli a čtu jí *Dobrou noc, Měsíci*. Je to poprvé po dlouhé době, co jí něco předčítám. Naposledy to bylo, když jsme jeli navštívit Kyřiny příbuzné a museli Yanga na víkend vypnout. Než jsem došel na poslední stranu, Mika spala. Políbím ji na čelo a zhasnu světla. Kyra leží v posteli a čte si.

„Počítám, že bych se měl dát do kopání,“ prohlásím.

„Pojď sem,“ řekne a zavře knihu. Přejdu napříč pokojem, natáhnu se přes postel a položím jí hlavu na břicho.

„Taky se ti po něm stejská?“ zeptám se.

„Hm,“ odpoví. Položí mi dlaň na hlavu a prsty mi pročešává vlasy. „Podle mě je dobrý nápad, že se s ním zítra ráno rozloučíme. Myslíš, že nebude nikomu vadit, když ho tady pohrbíme?“

„Určitě ne. Nemá v sobě organický látky. Chlapi z Quick Fixu jeho žaludeční nádrž vylili.“ Podívám se na strop, kde lustr vykreslil velký kruh a kolem něj hluboké stíny. „Nevím, jak to bez něj všechno zvládne,“ ulevím si.

„Šššš,“ hladí mě Kyra po vlasech. „Nějak to dopadne. Jak jsi mi dnes zavola, obrátila jsem se na Tinu Matthewsovou. Vzpomínáš si na její dceru Lauren?“

„Na toho klona?“

„Ano. Tenhle semestr je doma. Škola jí nějak nevyhovovala. Tina říkala, že by Lauren mohla Miku hlídat, kdybychom to potřebovali.“

Otočím hlavu a zadívám se na Kyru. „Myslím, že nechceme, aby Miku vychovával klon.“

„Co můžeme dělat, když nám nic jiného nezůstane.“
Lauren je navíc docela milá holka.“

„Má takový apatický výraz se skelným pohledem. Je úplně stejná jako její matka,“ namítnu. Kyra na to nic neřekne. Ví, že to byla naprosto iracionální poznámka, a já to vím taky. Povzdechnu si. „Já si vážně myslel, že dokážeme nepustit si klony do života.“

„Na jak dlouho? Tvůj bratr a Margaret mají naplánované klonování na tohle léto. Brzy z tebe udělají strýčka.“

„Jo,“ připouštím tiše.

Od chvíle, co mi předali Yangův hlasový box, se čas zpomalil. Světlo zapadajícího slunce postupovalo po dřevěné podlaze našeho domu celou věčnost. A zvuky jsou najednou nějak pronikavější, jako bych až doteď žil se špunty v uších. Myslím na to, jak Mice běhají ve spánku pod víčky oči a jaký to byl pocit, když mi George položil dlaň na rameno. Posadím se, otočím se ke Kyře a políbím ji. Hebkost jejích rtů mi připomene chvíli, kdy jsme se políbili poprvé. Kyra mi stiskne ruku. „Už bys měl jít kopat, abych tě mohla ještě dnes potěšit,“ prohlásí. Usměju se a vyklouznu z postele. „Nedělej si starosti,“ volá za mnou Kyra, „bude to dobrý pohřeb.“

Když jdu chodbou ke schodišti, zastaví mě nepatrně pootevřené dveře Yangova pokoje. Místo abych sešel dolů, přeju po koberci ke dveřím, strčím do nich a otočím vypínačem. Uvidím jeho postel, dokonale ustlanou se zastrkanými okraji pokrývky, psací stůl, těžký dubový prádelník a vestavěnou skříň plnou černých obleků. Na zdi visí plakát Číny, který nám poslala firma Bratři & sestry a klubová vlajka

Tygrů, tu jsem Yangovi přinesl já. V té minimalistické výzdobě není téměř nic, co by mi ho připomínalo. Ale pak zahlédnu na policice nad postelí baseballovou rukavici. To byl dárek, který si Yang sám pořídil za malé kapesné, co jsme mu dávali. Když jsme jednou byli v hračkářství Toys „R“ Us, Yang tu rukavici dal do nákupního vozíku. Na nic jsme se ho neptali a on nijak nevysvětloval, proč si ji kupuje. Sotva jsme dorazili domů, položil rukavici na policičku kousek od vlajky Tygrů a zůstala tam, aniž se jí kdokoliv dotkl.

Po celém okenním parapetu je rozložená Yangova sbírka mrtvých můr a motýlů, kteří vypadají, jako by měli každým okamžikem vzlétnout. Během léta je sbíral pod naším lapačem hmyzu a ukládal jejich prachová tělíčka pod okno. Dojdu blíž a výstavu si prohlédnu. Je tam obrovský martináč měsíčitý s dvojicí falešných očí, které jako by na mě koukaly z majestátních křídel připomínajících vitráže, a sbírka bezejmenných hnědých a stříbřitě šedavých menších můr. Kyra se ho na ten hmyz jednou zeptala. Yangův obličej se na okamžik projasnil, osvětlení v jeho tvářích zesílilo, načež prohlásil: „Jsou moc krásní, nemyslíš?“ A pak jako by se zastyděl, honem to zamluvil kuriozitou o jakémsi čínském motýlovi, který má chlupaté nožičky.

Mou pozornost ale upoutávají předměty na psacím stole. Uprostřed desky jsou na sebe postavené malé krabičky od sirek a kolem nich jsou po celé ploše naskládané sirky jako droboučné trámy. V rohu stojí lahvička lepidla s oranžovým uzávěrem. Poznám ji, měl jsem ji uloženou v krabici s náradím. Co tady Yang sestavoval? Dřevěný srub? Město obydlené dřevěnými muži a ženami? Třeba to byl Yangův pokus

o umění – o umění, které by bylo opravdu jeho, ne jako kaligrafie, kterou měl v sobě naprogramovanou. Zítra sbalím jeho obleky a odnesu je na charitu, vyhodím plakát od Bratrů & sester, ale krabičky od sirek, motýly a baseballovou rukavici schovám. To jsou jediné náznaky toho, jaký tak asi mohl být Yang kluk.

■ ■ ■

POHŘEB PROBÍHÁ DOBRĚ. Je nádherný říjnový den, obloha je jasná a modrá, slunce se opírá do stromů a zdůrazňuje na nich okrové a jantarově žluté odstíny podzimu. Představuju si, jak nás tři musí vidět sousedi. Banda podivínů, kteří pohřbívají elektronický přístroj jako pohani. Je mi to jedno. Když si představím, jak Yanga někde v recyklační dílně trhají na kusy nebo jak ho cpu do umělohmotného kontejneru a nechávám ho odvézt s ostatními odpadky, vím, že tohle je správné rozhodnutí. Stojíme tady spolu jako rodina v rohu zahrady a já pronesu pár slov na rozloučenou. Poděkuju Yangovi za radost, kterou vnesl do našich životů. Pak se s ním rozloučí Mika a Kyra. Mika začne plakat a my se k ní s Kyrou sehneme, obejmeme ji, stojíme tam v ranním svitu a navzájem se držíme.

Jakmile je po všem, jdeme dovnitř na snídani. Když jíme cereálie, zazvoní zvonek u dveří. Vstanu a otevřu. Na schodech za dveřmi stojí skleněná váza plná orchidejí a bílých lilií. Je k ní připnutá složená kartička. Kleknu si a otevřu ji. *Lidi, nechtěli jsme vás rušit. Jen jsme vám chtěli dát tohle. Vaše ztráta je nám všem moc líto – George, Dana a dvojčata.* To je neuvěřitelný, napadne mě. Tohle dostaneme od chláпка, co sleduje Super Bowl s pomalovaným obličejem.

„Hele, koukejte, co jsme dostali,“ povídám a nesu květiny do kuchyně. „To je od George.“

„Jsou nádherné,“ ozve se Kyra. „Pojď, Miko, dáme je do obývacího křesla bratrově fotce.“ Kyra pomůže Mice ze židle a všichni společně kráčíme do vedlejší místnosti.

Dát hlasový box za fotografii byl Kyřin nápad. Jedná se o snímek z loňského léta, z naší cesty do Číny. Mika a Yang si na něm hrají u jedné brány vedoucí do parku. Mika stojí uprostřed vchodu a drží obě obrovská železná křídla brány u sebe. Z druhé strany se Yang dívá mezi mřížemi do objektivu. Hlavu má trochu na stranu, jako by se divil, co jsme to všichni za lidi. V obličeji má nevzrušený výraz – ani jasno, ani zamračeno –, který jsme si zvykli chápat jako projev jeho největšího štěstí.

„Můžeš si s ním promluvit,“ vyzvu Miku a postavím květiny vedle fotografie.

„Sbohem, Yangu,“ řekne Mika.

„Sbohem?“ zeptá se hlasový box. „Ale sestřičko, my někam jedeme?“

Když Mika uslyší hlas Velkého bratra, usměje se. Pak se na mě podívá, abych jí poradil co dál. Je to trapný okamžik. Nehodlám Yangovi oznámit, že je pohřbený vzadu v zahradě.

„Nejedeme,“ odpovím mu. „Jsme tu všichni pohromadě.“

Chvilí je ticho, jako by Yang o něčem přemýšlel. Pak se tiše zeptá: „Věděli jste, že během stavby Velké čínské zdi zahynulo přes dva miliony dělníků?“ Podivná souvislost téhle zajímavosti mě a Kyru přiměje, abychom se na sebe podívali, ale ani jeden z nás to nekomentuje. Pak se opět ozve Yangův hlas. „Velká zeď

je dlouhá přes deset tisíc *li*. *Li* je běžná čínská délková jednotka, která se rovná délce asi půl kilometru.“

„No ne, to je úžasný,“ povídá Kyra a já stojím vedle ní, koukám na květiny, co nám poslal George, a uvědomuju si, jak málo toho ve skutečnosti o tomhle světě vím.

KARTOGRAFOVÉ

NA VEŘEJNOSTI JSME prodávali vzpomínky pod značkou Quimbly, Barrett & Woods, ale když jsme u toho byli jen my tři a makali dlouho do noci, uvažovali jsme o sobě jako o mapařích. Mansarda, kterou jsme si pronajali, tak trochu připomínala koráb: masivní dubové trámy a k tomu trojúhelníkové okno, které uzavíralo pokoj jako napnutá plachta. Ve dne předvádělo střechy sousedních domů polepené dehtovým papírem a v noci rámovalo osvětlený Brooklynský most a siluetu Manhattanu. Říkali jsme tomu Strážní koš, a jak jsme tam kreslili své mapy, byli jsme kapitány, kteří vládnou vzpomínkám celého světa. Tady je oceán, tady lodě, tady hotel, tady cestička vedoucí do města, tady obchůdky, tady vzpomínka na děti, které jsme nikdy neměli, a na rodiče, kteří byli o hodně lepší než ti, co jsme opravdu měli. A tamhle dál je konec světa.

Co se stane, když člověk dojde na konec?

Slítne dolů, dělávali jsme si legraci.

Ze začátku bylo těch konců hodně. Daly se najít uvnitř našich restaurací a hotelů, stejně jako na hranicích měst. Většina našich hotelových pokojů byla

vykreslena dobře – člověk otevřel noční stolek a našel Bibli, sundal obraz a za ním byla zeď –, ale za zavřenými dveřmi sousedních pokojů nebylo nic než bílé světlo. Japonští maximalisté, jako legendární Taka Šimazaki, kreslí každou nit na každém kobereci v každém hotelovém pokoji, aby se vyhnuli všem koncům, ale Quimbly, Barrett a já jsme přišli na to, že lidé věří vzpomínkám, stejně jako věří filmům. Člověk si pustí před očima biják a zápletku si velmi živě představuje. Přitom je mu celkem fuk, kde bydleli rodiče jeho kámoše. Když si promítáte dovolenou, vybavíte si koupání v moři a koktejly caipirinha v kokosových skořápkách, ne neprozkoumaná předměstí. Jasně, kdyby se turista pokusil plavat dost daleko, řekněme tamhle za ty lodě, kdyby došel dál než na okraj města, kdyby se vydal pryč po dálnici, vyrazil po prašných cestách na okraji mapy, mohl by najít místo, kde končí země a začíná bílé světlo, ale lidi byli se svými vzpomínkami spokojeni. Nechtěli nic jiného než rodinný výlet, který dobře dopadne. Chtěli seskok s opožděným otevřením padáku, aby je mrazilo do morku kostí. Ale nezajímali se o nýty a trysky letadla, z něhož právě vyskočili. Chtěli si jen pamatovat, že pilot se jmenoval Chip, že je poplácal po zádech a řekl *dobrý skok*.

Lidé prostě vždycky chtěli, chtějí a budou chtít spotřební kybernetiku. Možná ne tak brakovou jako v tom obchodě na rohu, kde prodávají vzpomínky vyrobené v Číně. Za devět dolarů tam dostanete porno tak uboze sestavený, že člověk vidí fláky světla, sotva se software podívá holce zblízka na kůži. Ale dejte jim palmy, restauraci s přitažlivou servírkou, korálové

útesy, pro děti ježovky, a máte balíček, který můžete prodat za osmdesát dolarů.

■ ■ ■

TY EXPERIMENTY SE špatnými vzpomínkami začal Quimbly dělat krátce po tom, co o nás vyšel článek v *Circuitry*. Z Quimblyho pohledu to byl přirozený vývoj. Specializoval se na citově výrazné vzpomínky: dětství, manželství, dospívání. Vždycky ho štvaly všechny nadýchané kýče – šťastná manželství a ukázková dětství –, „štěňátka a koťátka“, jak tomu říkával. První generace vzpomínek, které udělal, v sobě vždycky měly nějaký smutný prvek: vnučata pro bezdětné stařečky a ztráta panictví pro osamělého muže, který nepoznal, co je to láska. V druhé Quimblyho várce už ale bylo něco doopravdy zlověstného. Umělcům, kteří chtěli temnou estetiku zmaru, prodával závislost na heroinu, párům, co si byly věrné až za hrob, milostné aférky, rapperům přestřelky, znuřeným pubertákům pokusy o sebevraždu.

A právě kvůli tomu, že jsem se potřeboval na chvíli vymanit z temné energie, kterou Quimbly vyráběl, jsem potkal Cynthii. Seděla naproti kanceláři v kavárně, kam jsem vyrazil, abych si dal kávu, vyčistil si hlavu a mohl dělat na výstavbě šťastnějších vzpomínek.

Neměla před sebou počítač ani telefon, jen sešit, nad nímž se soustředěně skláněla. Nadchlo mě to. Od školy jsem neviděl, že by někdo používal pero, a už tehdy to byli většinou starší profesoři. Mohlo jí být něco přes třicet, měla dlouhé hnědé vlasy a zarudlé tváře a každou chvíli opřela pero o spodní ret a nohou v sandálu přitom klepala do stolu. Kdyby jí to pero nevyschlo, nejspíš by si mě vůbec nevšimla.